

Praha, 1. ledna 2009

10 nejdůležitějších otázek a odpovědí pro spotřebitele

V souvislosti s novou směrnicí EU o svícení v domácnostech

1. Co přesně tato nová směrnice EU upravuje?

Tato nová směrnice EU stanovuje minimální požadavky na svícení v domácnostech. To znamená, že od 1. září 2009 již nebude povolen v zemích EU prodej vysoce energeticky náročných žárovek pro použití v domácnostech. Cílem tohoto opatření je ochrana klimatu v Evropě. Tyto žárovky budou stahovány postupně, a to až do roku 2012. Evropská směrnice přesně vymezuje, které žárovky již nebudou nadále v prodeji, a od jakého data. To se týká především tradiční žárovky. Například od 1. září 2009 již nekoupíte matné žárovky. Od tohoto data bude také zakázán prodej žárovek s výkonem nad 80 Wattů. Tato směrnice dále určuje nové podmínky pro obaly a požadavky na kvalitu výrobků – vše ve prospěch evropských spotřebitelů.

2. Co je smyslem těchto opatření?

Tato nová směrnice EU je součástí balíčku opatření, od nichž si EU slibuje výrazné snížení spotřeby energie elektrickými zařízeními. Primárním cílem této směrnice je ochrana životního prostředí

prostřednictvím snížení emisí oxidu uhličitého. Nová opatření však zároveň ušetří peníze spotřebitelům. Tradiční žárovky jsou velkými „jedlíky“ elektřiny. Pouze 5% energie, kterou spotřebují, je využita ke svícení. Tradiční žárovky totiž přemění zbylých 95% energie na teplo. V roce 1985 byly poprvé uvedeny na trh úsporné zářivky, které dokázaly ve srovnání s běžnými žárovkami ušetřit až 80% energie a tím pádem také redukovat emise CO₂. Potenciál úspor je tudíž obrovský. A pokud spotřebují méně energie, šetří také peníze.

3. Jaké jsou skutečné výhody pro životní prostředí?

Více než jednu třetinu elektřiny, která se celosvětově spotřebuje, je možno ušetřit. Tyto úspory, představující přes 900 miliard kWh elektrické energie, by vedly ke snížení globálních emisí více než o 450 miliard tun oxidu uhličitého.

4. Co se vlastně změní pro spotřebitele?

Od 1. září 2009 zmizí z regálů obchodů první typy klasických žárovek. Budou to všechny žárovky s výkonem 80 W a více, stejně jako všechny matné žárovky (netýká se úsporných zářivek ve tvaru klasických žárovek). Každý další rok, vždy v 12měsíčním intervalu, budou zákazem ovlivněny další typy a kategorie žárovek. Spotřebitelé se však nemusejí bát, že nebudou moci sehnat vhodné zdroje světla pro svá svítidla. Společnost RADIUM již nyní nabízí energeticky úsporné zářivky a halogenové žárovky, a v budoucnu plánuje také rozšíření výroby produktů na bázi LED. Můžete samozřejmě i nadále používat ke svícení žárovky, které máte doma v zásobě. Zákaz se týká pouze prodeje v zemích EU. Pokud si budete po 1. září 2009 potřebovat koupit novou zářivku, měli byste zvolit energeticky úspornou variantu od renomovaného výrobce.

Přehled životnosti, úspory nákladů a snížení produkce CO₂:

Výrobek	Životnost v hodinách	Úspora energie v procentech	Úspora nákladů na svícení v Kč po dobu životnosti ve srovnání s obyčejnou žárovkou
klasická 100 W žárovka	1.000	-	-
Ralux Q 20 W úsporná zářivka s dlouhou životností	15.000	80	5040 Kč při tarifu 4,20 Kč / kWh
Halogen XE Energy Saver 70 W	2.000	30	252 Kč při tarifu 4,20 Kč / kWh

5. Znamená to, že od 1. září 2009 již spotřebitelé nebudou moci/smět kupovat klasické žárovky?

Směrnice EU počítá s postupným stahováním výrobků z trhu. Podle směrnice již nebude od 1. září 2009 možné koupit matné žárovky a žárovky s výkonem 80 Wattů nebo vyšším. S každým dalším rokem budou postupně stahovány další žárovky s nižším wattovým výkonem, a to ve všech obchodech v zemích EU. Do roku 2010 zmizí z regálů všechny tradiční žárovky s výkonem vyšším než 7 Wattů. I nadále budou k dostání některé specifické typy žárovek pro zvláštní účely (například žárovky do pečicí trouby a podobně), ale budou muset být speciálně označeny.

6. A co halogenové žárovky, budou také od 1. září 2009 zakázány?

Ne, prodej halogenových žárovek nebude od 1. září 2009 zakázán. Ze směrnice EU jsou vyňaty všechny halogenové reflektorové žárovky na nízké napětí. Nicméně halogenové žárovky energetické třídy D budou postupně vyřazovány podle jejich wattového výkonu a počtu lumenů, a to také od roku 2009 do roku 2012. RADIUM má řešení také pro tento problém a nabízí úsporné halogenové žárovky typu XE energetické třídy C. Tyto žárovky jsou v konečné fázi příprav k zavedení na český trh a ve srovnání s klasickými žárovkami mohou ušetřit až 30 procent energie a emisí oxidu uhličitého.

7. Podle čeho potom spotřebitelé poznají tu správnou zářivku?

Při nákupu energeticky úsporného výrobku, například halogenové žárovky, kompaktní fluorescenční zářivky nebo LED – světelné diody, by si měl spotřebitel odpovědět na následující otázky:

- K čemu chci zdroj světla používat?
- Jak má vypadat?
- Jaká by měla být barva světla? Chci světelný zdroj, jehož světlo odpovídá světlu klasické žárovky nebo jsem schopen se přizpůsobit?
- Jaký typ zdroje světla chci? Mělo by to být bodové svítidlo nebo plošné?
- Kolik energie chci ušetřit?

Jakmile si spotřebitel odpoví na tyto otázky, zcela jistě najde takový zdroj světla, jaký potřebuje. Jako dobré vodítko mohou posloužit údaje, uváděné výrobcem na obalu.

8. Jsou již k dispozici LED svítidla jako alternativa žárovek?

Ačkoli vývoj LED je teprve v začátcích, svítivé diody si pomalu, ale jistě klesí cestu na trh. RADIUM připravuje LED světelné zdroje ve tvaru žárovky, které jsou velmi přizpůsobivé pro každodenní použití. LED žárovky představují obrovský potenciál zvyšování jasů a světelného výkonu. Tým společnosti RADIUM intenzivně pracuje na vývoji LED zdroje světla se závitem, který by mohl plně nahradit klasickou 40 Wattovou žárovku. Tento výrobek by měl být na trhu již v tomto roce.

9. Vyplatí se to spotřebitelům? Úsporné zářivky jsou přeci jen o dost dražší?

To je pravda jenom potud, vezmeme-li v úvahu pořizovací náklady. Za dobu své životnosti vám úsporné zářivky mohou ušetřit skutečně dost peněz. Je pravda, že počáteční pořizovací náklady na úspornou zářivku nebo srovnatelnou halogenovou žárovku jsou vyšší, než náklady na pořízení klasických žárovek. To by vás však nemělo odradit. V průběhu své životnosti se totiž energeticky úsporné zářivky vyplatí, protože spotřebovávají podstatně méně elektřiny. 100 W žárovka stojí přibližně 15,- Kč, zatímco úsporná zářivka o srovnatelném světelném výkonu (20 W) asi 175,- Kč. Úsporné zářivky vydrží až 15.000 hodin, zatímco tradiční žárovka vydrží pouze asi 1.000 hodin. Abyste tedy dosáhli životnosti jediné úsporné zářivky, museli byste koupit patnáct klasických žárovek. Úsporná zářivka vám za dobu své životnosti ušetří elektřinu přibližně v ceně 5.040,- Kč. Energeticky úsporná zářivka se vám tedy zaplatí již po prvním roce používání. Podobné počty platí i pro

žárovky typu HALOGEN XE ENERGY SAVER: při použití 39 těchto žárovek v domácnosti ušetří rodina okolo 3.500,- Kč ročně.

10. Nelíbí se mi chladné světlo, jaké vydávají úsporné zářivky, co můžu dělat?

Můžete používat halogenové žárovky, které vydávají teplejší světlo. Ale i vývoj úsporných zářivek již značně pokročil. V současné době jsou k dispozici v široké škále, které jsou prakticky nerozlišitelné od tradičních žárovek. Je zajímavé, že spotřebitelé v různých zemích světa dávají přednost různému designu. Totéž platí i pro vlastnosti světla. Zatímco v Německu jsou nejoblíbenější teplejší barvy světla, v zemích s teplejším podnebím na jihu Evropy a Asie dávají lidé přednost chladnějším barvám světla v rozmezí 4.000 a 6.000 stupňů Kelvina. To, jestli je světlo teplé nebo studené, závisí na teplotě chromatičnosti. A ta se právě měří ve stupních Kelvina. Běžné bílé světlo z tradiční žárovky odpovídá 2.700 stupňům Kelvina. „Teplé bílé“ úsporné zářivky od firmy RADIUM nyní dosahují právě této hodnoty – 2.700 stupňů Kelvina. Při výběru teploty barvy by spotřebitelé měli myslet na to, že v obytném prostoru by měla převládat pouze jedna barva světla. Například chladné bílé světlo z jedné zářivky může snadno ovlivnit teplé bílé světlo z jiné zářivky, takže celkový dojem bude chladnější, než jste chtěli. RADIUM doporučuje spotřebitelům, aby si vždy pečlivě prostudovali informace na obalech zářivek, kupují-li více zářivek najednou, aby se ujistili, že se údaje shodují.